

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XXII. tečaj.

— ❁ V Gorici 1905 ❁ —

8. zvezek.

Kerščanska prostost.

«Tedaj, bratje! nismo otroci
sužnje, ampak proste.» Gal. 4, 31.

Prostost! Ali ne gre dandanašnji ta beseda od ust do ust, beseda, ki hoče vničiti vse, kar ji je le na videz nasprotno, ki hoče spodkopati tudi najterdnije stebre javne varnosti? — Da! Tako je!

Ali je pa ta prostost kerščanska? Ali oznanja kerščanstvo tako slobodo? — Ne! moramo odgovoriti na to vprašanje. Kerščanska prostost, dragi bratje, to je vse kaj družega kaker prostost posvetnjakov. Ona je ravno nasprotna tej slobodi ter je v vednem boju ž njo.

Abraham je imel dva sinova; enega od svoje prave žene Sare, družega pa od sužnje Agare. Agara, sužnja, je podoba stare zaveze, Sara, prosta, pa nove. V stari zavezi beremo malodane na vsaki strani: postava, zapoved, povelje in zopet in zopet postava, bogve kolikokrat; o novi zavezi pa velja: ljubezen, ljubezen! Obračaj liste nove zaveze kaker hočeš, povsod ti blesti nasproti sladka beseda ljubezen. Judje so bili otroci postave, kristijani pa smo otroci ljubezni in zato prostosti, ker ljubezen ne pozna sile.

Kaj torej mislimo z besedo: kerščanska prostost? Ali je prost v tem pomenu tisti, ki je brez križev in težav, ako je sploh kedo brez njih? — Ne! Ali morda tisti, ki ga ne

napadajo hude skušnjave, tisti, ki lahko dela, kar hoče, kar se mu poljubi? Ne! Kerščanska prostost nam ne odvzame ne križev in nadlog, ne skušnjav, ona nam ne odvzame dolžnosti, ki jih imamo, kaj še! — celo novih nam nalaga. Čudna prostost to! In vender prostost!

Tisti, ki ne uživajo te prostosti, so v resnici sužnji. Križi in težave jih zadevajo tako, kakor proste kristijane, samo da jih ti vbogi ljudje ne znajo prenašati; skušnjav imajo navadno še več, saj si jih celo sami delajo in še iščejo priložnosti h grehu; dolžnosti imajo ravno tako in ravno take, le da jih zanemarjajo: to ravno pa jih dela sužnje. Nočejo se v ljubezni vdati Bogu, zato so pa sužnji svojih strasti, otroci sužnje so, otroci greha.

Kristijan pa, ki se z ljubeznijo oklene Gospoda, on ni sicer brez vsakega madeža, tudi njega se prijemlje vsakdanji prah, da, primeri se celo, da pade v smertne grehe! ali pravi kristijan ve, kje ima iskati slobode, ve, da more raztergati grešne verige, ve in stori hitro, kar mu je storiti ter ne čaka morda še le velikonočne spovedi ali celo smertne ure, ne, on gre hitro in spozna: grešil sem.

Zato lahko zaupno kličejo zvesti kristijani z besedami sv. Pavla: «V mesu sicer živimo, pa se ne vojskujemo po mesu. Zakaj orožje našega vojskovanja ni meseno, temuč močno, po Bogu, razvaliti terdnjave.» II. Kor. 10, 3. 4.

To, dragi braveci, to je kerščanska prostost: prost biti greha, iz ljubezni do Boga gospodovati svojim strastem, spolnjevati svoje dolžnosti.

Ne gre vedno lahko, ne gre brez boja, brez premaganja, ali ljubezen je mogočna, ljubezen vse premaga. Naj nas zasmehuje svet, naj se nam roga, naj govori, da smo sužniki postave, vse to nič ne de! Mi vemo, da je postava dana iz ljubezni. Kar je Bog zapovedal, je zapovedal iz ljubezni do nas. Kar cerkev zapoveduje, zapoveduje iz ljubezni do nas. Zakaj ne bi mi ljubili tega, ki nas ljubi? In če ga ljubimo, kako ne bi radi storili, kar hoče? Sicer vemo, da bi se tudi mi lahko otresli dolžnosti, kakor svet, vemo, da imamo tudi mi prosto voljo, da bi se ravno tako lahko izrekli zoper božje in cerkvene zapovedi, kakor smo se jim ponižno vklonili, vse to vemo in zato kličemo svetu v obraz brez strahu in trepeta: Odgovori, kedo je prost? Kedor je

po postavi opravičen, ali tisti, ki je po postavi sojen in obsojen?! Kedo? odgovori, svet! Odgovoriti sicer nočeš, ali globoko v tvojem sercu stoji zapisano: Ljubezen do Boga in kraljestva božjega je prostost, ljubezen do sveta in kraljestva satanovega pa je sužnjost, sužnjost najhujša, naj-sramotniša.

Prostost! Prostost! kliče svet in se vklepa sam v naj-ostudniše verige, v verige greha, v verige mesenih strasti. Gospodu, kralju nebes in zemlje, noče služiti, služi pa zato kralju teme, ki se mu pravi satan.

Človek, ki ima vero, nehote kliče s psaljmistom: „Zakaj hrume narodi, in si ljudstva vmišljujejo prazne reči?“ Ps. 2, 1. Nato nas tolaži psaljmist sam, ko pravi: „On, ki v nebesih prebiva, se jim smeja, in Gospod jih zasmehuje“. Ps. 2, 4. In takoj v naslednji verstici zaterjuje: „Takrat jim bo govoril v svoji jezi, ter jih prestrašil v svojem serdu“. 2, 5. Kedaj? — Takrat! Takrat, ko bo mera hodobij napolnjena, takrat, ko bo prepozno, takrat, ko to vse zgubljeno. Navidezna sloboda, o kateri mislijo, da jo uživajo, ta sloboda jim bo rodila večno sužnjost.

Tedaj bodo vsi zbegani klicali: „Vtrudili smo se na potu hudobije in pogubljenja, in smo hodili po težavnih potih, za pot Gospodovo pa nismo vedeli. Kaj nam je prevzetnost pomagala? ali bahanje z blagom, kaj nam je prineslo? Vse to je prešlo kaker senca in kaker mimo tekoč poslanec, in kaker ladija, ki po hlipu leti, ali kaker puščica izstreljena Tako smo tudi mi bili rojeni, in smo kmalu nehali biti, in ne moremo pokazati nobenega znamenja čednosti, temuč v svoji hudobiji smo poginili.“ Modr. 5, 7—13.

„Pravični pa bodo“, kaker pravi sveto pismo, „vekomaj živeli in pri Gospodu je njih plačilo, in skerb za nje pri Najvišjem. Zato bodo prejeli častitljivo kraljestvo in lepo krono iz Gospodove roke.“ Modr. 5, 16. 17.

Kakšen razloček! Kaj je rodila navidezna prostost in kaj prava prostost!? — Ona pekel, ta nebesa! Zato kličem „Bratje! nismo otroci sužnje, ampak proste.“ Ljubimo torej Boga s popolno ljubeznijo, pa smemo storiti, kar hočemo. „Popolna ljubezen v un verž e strah“. 1. Jan. 4, 18.
P. V. K.

Vzgoja otrok.

M. P. A.

VI. POGLAVJE.

Verska vzgoja.

3. Varstvo.

Sv. Duh pravi: „Ne veseli se hudobnih otrok, če jih je tudi veliko; ne imej veselja nad njimi, ako ni strahu božjega v njih. Zakaj boljši je en otrok, ki se Boga boji, kakor tisoč hudobnih. In boljši je brez otrok vmreti, kaker hudobne otroke zapustiti.“ Sir. 16. Gotovo to velja starišem, ki dosti ne pazijo na svoje otroke. Mnogi stariši se zelo trudijo, da bi svojim otrokom bogato dediščino zapustili, pri tem pa zanemarjajo svoje otroke. Stariši, otroci, ketere vam je Bog podaril, ostanejo last božja in so le vam izročen zaklad, od keterega boste težak odgovor dajali. Ako ta zaklad skerbno varujete, vam bo to v življenju in smerti največa tolažba; v vaši nebeški kroni pa bodo vaši dobro vzgojeni otroci najlepši biseri.

Kedaj pa morate pričeti, na otroke paziti? Ako je, kaker smo povedali, včasih potrebno otroka vže v prvih letih kaznovati, je treba tudi zgodaj pričeti paziti nanj. Čeravno še v prvih letih ne vedo dobro, kaj je hudo in greh, se bodo vender pozneje težko odvadili slabih navad, katerih so se v svojih prvih letih privadili. Zgodaj morate torej, stariši, gledati na to, kako se vaši otroci igrajo in s kom. Kot skerbni stariši jim odločite kraj, kjer se smejo igrati, in ne terpite, da bi vas v tem ne slušali, da bi šli daleč od hiše, ali v kak samotni kraj. Res je, da ne smete prepovedati otrokom vsake igre, ali paziti morate, da ne bo nič nespodobnega ali nenavnega, kar se lahko zgodi, ako se dečki in deklice skupaj igrajo. Akoravno se ti mali ne zavedajo hudobije in se pred Bogom še ne pregreše, vender se otroku vest zbudi, prevzame ga strah, da se greha ne spove, celo ne za prvo sv. obhajilo in tako nevredno sv. zakramente prejme. Pravilo naj bo, da se vaše hčerke ne bodo igrale s ptujimi dečki, ne vaši sinčki s ptujimi deklicami; keder pa drugači ni mogoče, pazite, da bodo prišli

otroci dobrih, bogaboječih starišev skupaj z vašimi otroci. Vaše varstvo pa ne sme zbudati suma, ker s tem bi bili otroci na kaj opozorjeni, za kar bi bilo boljše, da bi ne vedeli. Paziti morate na otroke bolj od daleč, ne preveč očitno.

Vže v prvi mladosti jim vcepite veliko skerb za lepo obnašanje in sramežljivost, n. pr. keder se slačijo in oblačijo. V poznejših letih morate podvojiti svojo pazljivost. Saj pravi pregovor: „Majhini otroci, majhine skerbi — veliki otroci, velike skerbi.“ Sv. Duh pravi: „Lenoba je veliko hudega naučila.“ Zato dajte otrokom vedno dovolj primerne dela, da ne bodo imeli časa za razuzdanost. Posebno pa pazite, da se ne bodo vdali nezmernemu, strastnemu branju, pred vsem zelo škodljivih romanov. P. Van Meurs d. J. piše: „Nezmerno je število mladih ljudi, ki so bili še nepokvarjeni in kerščanski, preden so dobili v roke tiste strupene liste in knjige. Tako berilo jim je napravljalo najhujše skušnjave zoper najlepšo in najnežnišo čednost, spravilo jih je v verske dvojbe in slednjič so zabredli v najgerše pregrehe in v brezdnost pogubljenja.“

Eden najbolj spridenih in vmazanih romanopiscev J. J. Ruso daje svojim spisom to spričevalo: „Nobene svojih knjig ne morem pogledati, da bi me ne pretreslo; jaz ne učim, temuč pogubljam; mesto hrane ponujam strup. Moje strasti me vlečejo v zmote in pri vseh mojih lepo donečih besedah sem le hudobnež.“ Glede branja romanov pravi sam: „Prepričati so me hoteli, da je branje romanov koristno za mladino. Jaz pa ne poznam več nespameti. To se pravi hišo zažgati, da more delati brizgalnica.“

Brati sicer smemo in tudi moramo, ako se hočemo kaj naučiti, ali brati moramo zmerno, svojih dolžnosti pri tem ne smemo zanemarjati in brati le poštene in dobre knjige. Kaj stori dobra knjiga, naj pojasni naslednji zgled: Neka mlada gospa, ki je skoraj ves čas porabila le za branje spotekljivih romanov, je nekega dne našla svojo služabnico, ki je prav pridno prebiralala neko dobro kerščansko in spodbudno knjigo. Reče ji: „Vboga, poterta duša, kako te more to veseliti, da toliko časa prebiraš to pusto knjigo?“ Služabnica ji ni nič odgovorila. Gospa je šla h počitku. Naenkrat jo služabnica sliši zdihovati in jokati. Dekle vstane, gre

h gospe in jo vpraša, kaj ji je. „Oh, odgovori ta vsa v joku, v tvoji knjigi sem brala eno besedo in ta mi ne da miru in ta beseda je večnost.“ Gospa je spoznala svojo zmoto in se rešila. „Dobra knjiga je tih misijon“ je rekel neki goreč duhovnik. Nekega dne je neki častnik, ki je bolan ležal v bolnišnici, videl na mizi knjigo, ki jo je bila pustila vsmiljena sestra, ki mu je stregla. On vzame knjigo v roko misleč: „To je gotovo kak pust molitvenik“. Začne nekoliko brati, ali kmalu verže knjigo iz rok. Pa kar ga je zopet nekaj vlekel h knjigi; zopet jo vzame v roko in čim dalje rajši prebira. In odperl je svoje serce milosti božji, ki ga je klicala, po dvajsetih letih je skupaj sè svojo soprogo zopet enkrat prejel sv. zakramente in začel lepo kerščansko živeti.

Bodite torej, dobri stariši, v tej zadevi vestni in zelo previdni. Skerbno pazite, da ne dobe vaši otroci v roke takih strupenih knjig ali spisov. Preiščite natančno, ali nimajo morda kaj tacega skritega v obleki ali v kaki omari. Dobri stariši ne puste, da bi njih otroci brali knjige ali časopise, da bi jih prej sami ne pregledali in ko neškodljive ne poterdili. Ako vi stariši sami ne znate presoditi, kaj je dobro, primerno in varno za vaše otroke, vprašajte za svet ali pokažite tako knjigo prej svojemu dušnemu pastirju ali svojemu spovedniku, ne zaupajte pa in ne verjemite le svojim otrokom. Hote ali ne hote vas bodo spravili v zmoto. Oni morebiti ne poznajo nevarnosti tacega berila ali jo pa prezirajo. Težko je vselej dobro in prav presoditi, koliko je kaka knjiga nevarna, najmenj more pa to storiti neskušen otrok. Ako ste prepričani, da ta ali ta knjiga ni ravno gerda in nesramna, pa je pisana zaljubljeno in govori o ljubezni in občevanju z drugim spolom, vam svetujem, ne dajte take knjige otrokom v roke. Tako berilo jim vzame vse veselje za branje svetih, spodbudnih knjig; oni postanejo leni za vsako resno delo; sanjarijo cele ure, da cele dni in strasti se jim zbude. Gorje potem takim otrokom, ako dobe v roke strupene, pohujšljive knjige, oni jih kar požirajo, pasejo svoje strasti, svojo poželjivost in slednjič zabredejo v najgerše pregrehe.

Socijalni odlomki.

P. S. Z.

Najboljša socijalna naprava.

(Dalje).

Spoved je v socijalnem oziru koristna za p o s a m e z n e ljudi, ker zadovoljuje narurne zahteve človeškega serca, ker slehernega izpopolnjuje v spoznavanju samega sebe in vodi tako k pravi modrosti, ker zatira strasti in napeljuje k resnični prostosti, ker pospešuje pobožnost in vzgaja ljudi k poštenosti, ker nam po grehu vrača spet čast božjih otrok in daje mir vesti, ki je za srečo in zadovoljnost neobhodno potreben. Zato pa je tudi prav imel nemški pesnik G e t e, ki je v odpravi spovedi videl za protestante veliko nesrečo in zahteval, naj se zopet uvede. Rekel je: „Spovedi ne bi bili smeli človeku nigdar vzeti“ ¹⁾

Nič manj, ko za srečo posameznega človeka, je spoved potrebna tudi za d r u ž i n s k o življenje.

Kaj je družinam najbolj potrebno? Na to vprašanje bi dobili od različnih ljudi različne odgovore, ali večina bi se skoraj gotovo zlagala v tem, da je za srečo družinskega življenja potreben denar, potrebno bogastvo in imetje. Toda mi poznamo družine, ki imajo veliko denarja, bogastva v obilnosti, pa vender niso srečne. Nasprotno pa vemo za mnogo družin, ki v vboštvu živijo in se sè žulji svojih rok s trudom hranijo, pa so vender le srečne, koliker se sploh na tem svetu o sreči govoriti more. To je dokaz, da obilnost zemeljskih dobrot družin še ne napravi srečnih. Nekaj družega je pa, kar je za blagostanje družinskega življenja neobhodno potrebno in to je prava ljubezen mej možem in ženo, mej otroci in stariši, mej posli in gospodarji.

To ljubezen užiga in pospešuje pa ravno pogosta sv. spoved in sv. obhajilo. Če kedo tega ne verjame, se lahko sam prepriča. Pojdite tisti možje in žene, ki se ne ljubite

¹⁾ «Goethe u. Schiller in Briefen» v. Heinr. Voss. Prim. Wetzel : Die Planke im Schffbr. str. 83.

mej seboj, vsaki mesec k sv. spovedi, spovejte se vporni otroci in posli bolj pogosto, ko do sedaj in okusili bote vsi, kako veliko moč ima zakrament sv. pokore.

Na Dolenjskem nekje smo imeli pred nekaj leti sv. misijon. Ljudje so se ga vdeleževali sperva bolj v manjšini, nazadnje pa prav goreče. Enega postavnega moža srednje starosti, ki ni bil zadnja oseba v župniji, sem opazil vsaki-krat mej poslušavci. — Prišli smo mimogrede nekako čez leto dni zopet v isto župnijo. In gospod župnik nam molče da brati pismo v nemškem jeziku pisano, kjer se je ravno- kar omenjeni mož lepo zahvalil za sv. misijon. Mej drugim je pisal: „Deset let živim v zakonu, vedno nezadovoljen in nesrečen. Ničesar mi ni manjkalo, a ljubezni ni bilo. Sedaj sva se pa oba vdeležila sv. misijona, opravila sv. spoved in ljubiva se mej seboj, kaker nikedar poprej. Čez dolgih deset let sem zopet enkrat srečen. V zahvalo za to srečo, katero ste mi pripravili s sv. misijonom, Vam pošljem tu v pismu za stroške sv. misijona . . .“ — V misijonu je poglavitna stvar dobra sv. spoved in dobra sv. spoved je storila srečno družino tega moža in bi storila srečne vse može in žene, ki so razdvojeni in v sovraštvu. Poskusite in se bote prepričali!

Na misijonskem popotovanju v tujini sem dobil moža, keterega sem, ko vse druge, povabil, naj opravi velikonočno dolžnost. Neljub mu je bil moj obisek in hotel se je odstraniti. S prijazno besedo sem ga prideržal, da je ostal. Govorili smo o raznih stvareh, tožil je čez svojo ženo, čez otroke, čez težko delo in slabo plačilo, a k sv. spovedi ga nisem mogel spraviti. Prišel sem k njemu drugo leto iz istega namena. Mož je bil neprijetno iznenaden. Nasmaja se, pa pogled in obnašanje je razodevalo, da smeh ni odkritoserčen. „Letos bote pa prišli, kaj ne?“ ga nagovorim. On odmaje z glavo, da ga ne bo. „Zakaj pa ne?“ ga vprašam. „Gospod, devetnajst let že nisem bil, odvadil sem se. Sram me je povedati in tudi molitev ne znam več za spoved“. „Pa kaj odlašate? Ali ste brez spovedi bolj srečni? Enkrat le še pridite, pomagal vam bom in videli bote, da bote potem bolj zadovoljni“. Zamišljeno je gledal mož in po daljšem prigovarjanju je obljubil, da bo drugi dan prišel. Deržal je in izpolnil dano besedo. In ko sem se čez leto

dni zopet pri njem oglasil, ga ni bilo treba več siliti, ampak se je ves ginjen zahvalil in sè solzami v očeh rekel: „Gospod, letos sem že opravil, pa bom tudi sedaj še prišel. Veliko dobroto ste mi lani skazali, da ste me spravili k spovedi; nigdar ne bom pozabil. Zopet sem enkrat srečen in tudi sè ženo se zopet dobro razumeva. Hvala vam lepa in Bog vam poverni tisočkrat skazano dobroto“. Ves ginjen je govoril te besede, žena je pa od veselja jokala. In ni jokala brez vzroka, zakaj moža je spoved spreobrnila in prej neznosno zakonsko breme v prijetno življenje in pravo ljubezen spremenila. — Spoved družine osrečuje. Poskusite in se bote prepričali!

V vasi Herten, na „Zapadnem polju“, sem skušal dva zakonska spraviti k spovedi. Sè zasmehom sta me odpravila. In še tisto leto se jima je nekaj strašnega pripetilo. Mož je prišel pozno zvečer ves truden z dela domov, zahteva večerjo, pa je ne dobi. Ves jezen stopi v drugo izbo. Tu je sedel mladenič, ki je ženi delal kratek čas in popival ž njo celo popoldne do pozne noči. Začne se prepir, ki se konča z ubojem. Žena je pograbila dolg kuhinjski nož in ga zasadila možu v persa. V četert ure je bil mertev. Mož so položili v grob, ženo odpeljali v ječo, tvoje otrok so pa na občinske stroške domov poslali, naj jih občina redi in skerbi za nje. To se je zgodilo pred dobrimi tremi leti, kaker pravim, v vasi Herten na Vestfaljskem. — Ke bi bila mož in žena hodila k spovedi, ne bi bila tako daleč prišla. Kedo bi si še upal dvojiti ali tajiti, da je spoved najboljša socijalna naprava?

Družina se vstanovi na dan poroke. Vsagdo pa ve, da prineseta on in ona v zakon več ali menj napak in človeških slabosti. Eden je skop, da drugi polovici še potrebnega ne dovoli; drugi je časti hlepen in prevzet, da ga vsaka najmanjša beseda razžali; tretji je vdan jezi, da ga sleherna stvar razdraži; četerti je zapravljiv, peti lehkomišljen, len, pri delu neizurjen itd. Seveda sta navadno pred poroko po mejsebojnem mnenju oba lepa „angeljčka“, pa čez nekaj let, ali tudi mesecev, zgubita angeljske peruti in jima zrastejo mesto njih terdi rožički, s katerimi se zbadata in preganjata, če ne znata berzdati svojih strasti in pogreškov. Sreča zakonskih je odvisna od premagovanja

in zatajevanja. H temu pa pripomore največ pogosta sv. spoved.

Le pojdite v družine, kjer se sv. spoved zanemarja, in pa v take, kjer hodita mož in žena pogosto k sv. zakramentom, pa bote našli velik razloček mej njimi in se prepričali, kako koristna je sv. spoved za srečo družinskega življenja.

Ali povejte nam vi, keršč. stariši, kateri otroci so boljši, ali tisti, ki se večkrat spovejo, ali pa tisti, ki za spoved ne marajo? Imenitni vzgojevavec mladine p. Dos je rekel: „Redka spoved, četertletna spoved, je za mlade ljudi toliko koliker ena kapljica za razbeljeno železo.“ „Mladi ljudje, ki se redko spovejo, pa vender nedolžni in dobri ostanejo, so pravi čudeži.“¹⁾ Spoved tedaj tudi otroke dobre in čednostne dela.

In posli? O tudi za te je spoved neobhodno potrebna. Ta jih tolaži in oserčuje v težavnem delu, ta kroti njihovo vpornost, ta jim daje moč proti strastem in zapeljivemu svetu. Skušnja je tudi tu najboljši dokaz. Zato pa previdni gospodarji in gospodinje iščejo navadno le osebe, ki hodijo k spovedi in še celo protestantje in judje raje sprejemajo v službo katoliška dekleta, ko druge. (Dalje prih.)

Spomini na moje romanje v Sv. Deželo.

P. E. P.

21. Iz Betanije čez Betfage na Oljisko goro.

Iz Betanije smo šli prav tisto pot, ki jo je prejahal Gospod na žrebetu oslice na cvetno nedeljo. Prišli smo najpoprej v Betfage, ki je bila nekedaj vas, lastnina duhovnikov, ki so v tempeljnu opravljali svojo službo. Semkaj je poslal Gospod dva učenca po oslico, da bi jezdil na nji v Jeruzalem. Vasi dandanašnji ni več, pač pa stoji tukaj katoliška kapelica. Odtod je torej jahal Gospod proti Jeruzalemu. Na proti so mu prišle množice judov, ki so se bili sešli k velikonočnim praznikom. S paljmovimi vejami v

¹⁾ Wetzel: Die Planke im Schiffbruch str. 85.

rokah so potem Gospoda v slovesnem sprevodu spremili proti svetemu mestu z navdušenim klicanjem : „Hozana sinu Davidovemu ! Hvaljen bodi, kateri prihaja v imenu Gospodovem ! Hozana na visokosti !“ (Mat. 21, 9.) Kmalu pride Izveličar verh Oljske gore, raz katero vidi celo mesto. „Ko se je“, piše sv. Lukež, (19, 41.), „približal Jeruzalemu in je mesto vgledal, se je zjokal nad njim.“ Dandanašnji stoji tukaj cerkvena z imenom „Dominus flevit“ to je, „Gospod je jokal“.

Gospod je sredi slavnostnega sprevoda jokal. Jokal je sredi veselih hozana-klicev navdušene množice. Solza v človeškem očesu je vedno nekaj milega, nekaj svetega. Ako so pa solze v očeh slehernega človeka nekaj milega in svetega, koliko miliše in svetejše so šele v očeh Boga-človeka, v očeh dobrotljivega Izveličarja. Kaj je bil pač vzrok tim solzam ? Morda veselo ginjenje nad navdušenjem ljudstva ? Ne, zakaj on, ki je jokal je bil vsegavedni Bog, ki je dobro vedel, kako spremenljivo in nestanovitno je to ljudstvo. Vzrok Gospodovih solz je bila serčna žalost, ki se je polotila njegovega vsmiljenega serca, ko je zagledal nesrečno in nehvaležno mesto. Bile so solze vredne Izveličarja, ki je prišel iskat, kar je bilo izgubljenega. Globoko ginjen in silno resen je jahal nato Gospod skozi sedaj zazidana zlata vrata na terg pred tempeljnom.

Mi pa nismo šli še nazaj v Jeruzalem, krenili smo mariveč na Oljisko goro. Že od daleč se vidi tam prostoren samostan, z veliko cerkvijo in visokim zvonikom. Ta cerkev je katoliška in se imenuje cerkev „očenaša“. Sezidana je na mestu, kjer je po izročilu Gospod učil svoje učence očenaš. Cerkev in samostan karmeličanek stoji malo pod najvišjim verhom Oljske gore. Kneginja Avrelija De La Tour d' Auvergne je na lastne stroške z res kraljevo radodarnostjo sezidala to cerkev in samostan redovnicam, ki noč in dan tukaj molijo Gospodovo molitev „očenaš“. Menim, da ga na celem svetu ni kraja, ki bi bil tako primeren za pobožno redovno naselbino, kaker je ravno ta samostan na Oljski gori. Par korakov od samostana je verh Oljske gore, raz katero se je božji Izveličar vzdignil proti nebu. Pred seboj gledaš sv. mesto Jeruzalem, ki se ravno z Oljske gore najlepše vidi. Pod seboj imaš otožno dolino Jozafat,

ki te vedno spominja poslednje sodbe. Ta razgled je za premišljevanja vajeno dušo odperta knjiga, v katero so zapisani najvažnejši dogodki naše sv. vere. Zbujajo se ti tukaj spomini na preteklost, tukaj gledaš v trenutno sedanjost in v neskončno prihodnost. Tukaj se duša kaj lahko povzdigne na perutih premišljevanja do Boga in vtopi v njegovo neizmernost. Do tega samostana ne sega posvetni hrup in šum. Tukaj je le samota, molčečnost in mir; tukaj so nebesa na zemlji. Blager vam pobožne francoske redovnice, akoravno ste kaker mi popotnice, vživete vendar tu na verhu Oljske gore predokus sreče in miru, ki je delež svetnikov. — Cerkev je zidana v gotiškem slogu. V prezbitteriju na desno je gosta mreža, ketera se deloma odpre le tedaj, ko prejemajo redovnice sv. obhajilo.

Pred cerkvijo je dvorišče, krog keterega je hodnik z lepimi lopami in stebri. V te lope so vzdane plošče, v kterih je vdolben očenaš, pisan v 32 jezikih. Pokojni blagi gospod kanonik dr. Lampe piše v svojem Jeruzalemskem romarju: „Bode li kedaj tudi slovenska plošča vzdana? Kedar bo šla velika slovenska karavana v sv. Deželo, tedaj naj preskrbi tudi tako ploščo na onem hodišču“. Naj bi ta opomin blagega pokojnika ne ostal brez sadu! Naj bi pokazali tudi mi Slovenci s ploščo, v katero bi bil vdolben naš „očenaš“, da smo pobožno, verno ljudstvo, ki rado moli in visoko ceni Gospodovo molitev.

Globoko ginjen poklekne tukaj romar in moli vsak v svojem milem domačem jeziku „očenaš“. Kako zaupljivo se moli zlasti tukaj na mestu blizu kraja Gospodovega vnebohoda prošnja: „Pridi k nam tvoje kraljestvo!“

Potem smo šli po dvorišču in po mnogih stopnjicah navzdol do podzemeljske kapele. Izročilo terdi, da so tukaj zložili apostolji apostoljsko vero, preden so se razkropili po širnem svetu.

Na verhu Oljske gore, ki je 130 m nad potokom Cedronom in 50 m nad Jeruzalemom je vasica Zeitun. Sredi te vasice je stala nekedar imenitna cerkev Gospodovega vnebohoda, katero večkrat omenja sv. Jeronim. To krasno cerkev je sezidala sv. Helena, razdejali so jo pa leta 614 perzijani. Škof Modest jo je zopet sezidal in Karolj Veliki je sezidal poleg cerkve velik benediktinski samostan, ki so

ga pozneje sovražniki kerščanstva razdejali, pa križarji zopet sezidali in avguštincem izročili. Ko so se morali leta 1187 križarji vmekniti, sta bila tudi samostan in cerkev kmalu razdejana. Namesto cerkve so postavili mohamedani mošejo. Kraj, na katerem je stala nekdanja krasna cerkev, je še dandanašnji obzidan, tako, da je podoben dvorišču, v keterega sredi stoji majhina osemvoglata mošeja, ki jo krije kuplja. Sredi mošeje je živa skala, v katero je vtisnjena stopinja. To stopinjo je vtisnil Gospod, ko je šel v nebesa. Romar poklekne in se zamisli v trenutek, ki ga popisuje sv. Lukež tako le: „Peljal jih je pa vunkaj v Betanijo in je vzdignil svoje roke in jih blagoslovil. In prigodilo se je, kedar jih je blagoslovil, da se je od njih ločil in je v nebo šel. In oni so ga molili, in se z velikim veseljem v Jeruzalem vernili.“ (Luk. 24, 50—52) Ginjen premišljuje romar na tem svetem mestu, kako je Gospod na Oljiski gori zapustil solzno dolino in kako je šel slavnostno kot zmagovavec nad peklom in smertjo v nebeške višave. Njemu slede pravični stare zaveze, njega časte angeljski duhovi, katere mu je nebeški Oče naproti poslal. Kako lepo, kako veličastno je moralo biti, ko je v slavi zapuščal verh gore, na ketere vznožju je pričel svoje britko terpljenje. Po ternjevi poti v nebeške višave! Ljubi bravec, pot, ki jo je hodil Kristus, moramo hoditi tudi mi! Ako je tedaj tvojega življenja pot ternjeva, hodi pogumno naprej! Ne obupaj! Prišel boš tudi ti enkrat v nebeške višave! Romar pobožno poljubi v skalo vtisnjeno stopinjo. Da je to res prava Kristusova stopinja, sicer ni verska resnica. Vender pa je izročilo, ki to terdi, jako staro. Ako je pokala skala Kaljvarije pri Gospodovi smerti, zakaj naj bi se ne bil omehčal kamen Oljiske gore pod Gospodovimi svetimi nogami.

Na predvečer praznika vnebohoda pridejo frančiškani v to turško mošejo ter jo lepo preprežejo z erdečo svilo. Okrog skale, na kateri je vtisnjena stopinja, prižgo luči in postavijo lepih cvetlic. Na večer pojo slovesne večernice, po noči jutranjice, zjutraj pa mašujejo na nalašč v ta namen postavljenih oljtarjih.

Razgled z Oljiske gore je krasen. Najlepši je pač z ruskega stolpa, kamer nas pa ni hotel peljati naš vodnik. Zlezli pa smo na minaret mošeje Gospodovega vnebohoda.

Tudi raz ta minaret je razgled jako veličasten. Proti jutri vidiš pred seboj dolino Jozafat, vert Getsemani, duplino, v kateri je Gospod kervavi pot potil, grob Matere božje. Pred seboj vidiš sveto mesto sè svojimi zvoniki, minareti in kupljami. Proti jugu gledaš Betlehem, dolino Mambre in v daljavi Hebron. Proti vshodu se vidi ob lepem vremenu mertvo morje, Jordan, Jeriho in ravnina Galjzala, ki je bila prva postojanka izvoljenega ljudstva v obljubljeni deželi. Blizu na levo imaš Betanijo in Betfage. Proti severu se vidi Ramatajm - Sofim, sedanji Nebi - Samuelj, rojstni kraj preroka Samuela. Vidijo se Samarijske, Galilejske gore in celo Libanon. Raz Oljisko goro vidiš tedaj skoraj vse kraje, na katerih so se veršili najvažnejši dogodki stare in nove zaveze.

Okoli poldne smo prišli do avstrijskega gostišča, kamer smo bili povabljeni z avstrijskim konzulom na obed, ki smo ga pričeli z velikim smehom. Strežnik je nesel namreč juho na mizo, ki je od daleč prav prijetno dišala in gotovo bi bila tudi teknila našim od hoje precej vtrujenim želodcem. Toda ni nam bilo sojeno vživati to po domače pripravljeno jed. Strežnik nekoliko spoderkne po kamenitih tleh, in skleda z juho mu pade iz rok — v splošno veselje zbranih gostov.

Gospodova molitev v premišljevanjih.

I. Premišljevanje.

Pripravljavna molitev.

Postavi si pred oči genljivi dogodek, ko se učenci zaplljivo približajo Zveličarju in ga prosijo: «Gospod, uči nas moliti» (Luk. 11, 1.). Večkrat že so božjega Učenika moliti videli, moliti s plamenom ljubezni, katere sam pogled jih je čudovito genil, tako, da pač niso nobene bolj goreče želje imeli, kaker od tistega se moliti učiti, ki je sam tako čudežno moliti znal; spoznali so, da pravi način moliti je vednost, ki človeške moči presega in se more le od Boga učiti, po besedah sv. aposteljna Pavla: „Ne vemo namreč, kaj bi prosili, kaker se spodobi“ (Rim. 8, 26.) Jezus usliši tedaj njihovo prošnjo in je uči očenaš. On sam jim ga

narekuje, iz božjih ust se vzdiguje prvi očenaš od zemlje k nebesam.

1. Premislek.

Nagovor : Oče naš, ki si v nebesih.

Kratka v besedah, pa neizmerno bogata in globoka po vsebini je ta molitev. Na eni strani tako priprosta in jasna, da jo vsak otrok moliti more, je po drugi strani zopet tako skrivnostna, da leta vaje in premišljevanja tega brezna polnega modrosti in priserčnosti ne izpraznijo. Ko molimo to molitev, molimo k Očetu in molimo k njemu z besedami Sinu. To edino dela očenaš tako krepak, „ker bomo, kakor pravi sv. Ciprijan, lažje uslišani, ako molimo k Očetu z besedami, ketere nas je učil Sin.“ Zaupljiva in ne tuja je prošnja, ki Gospoda z njegovimi lastnimi besedami prosi. O izverstna molitev, ki ima skladavca Boga samega, večno Besedo, po kateri je ves svet vstvarjen. O mogočna molitev, v kateri Jezus sam po naših ustih moli in gotovo vslihanje najde, ker ima Oče na njem vse dopadajenje (Mat. 3, 17.). Pervikrat nagovarja Boga v tej molitvi pomoči potrebni človek s tolaživnim nagovorom «Oče naš». Res se Bog že v starem zakonu imenuje «Oče» kot stvarnik in oskerbnik izraeljskega ljudstva; pa še le v Kristusu je ime «Oče» za Boga in za nas popolna resnica, s tem namreč, da je Jezus kot človek postal naš brat in smo mi po zedinjenju ž njim v zakramentu njegovega skrivnostnega telesa postali njegovi udje. Ako je po tem takem v besedi «O č e» že poglobitna reč, bistvo naše svete vere, obsega druga besedica «n a š» poglobitni zapopadek kerščanske npravstvene postave, postavo ljubezni do bližnjega; ker če Boga za očeta vseh priznavamo, se moramo čutiti kot vseh «bratje».

Slednjič z besedami : «ki si v nebesih» izrekamo pričakovanjè naše vere in plačilo naše ljubezni, obračamo svoje oči v kerščanskem upanju tjakaj, kjer je naš Oče in kamer tudi mi, otroci, hočemo in smo namenjeni, v nebesa. Tako čudovito obilen po obsegu je že vvod te molitve, o kateri serafinski cerkveni učenik, sv. Bonaventura, piše : «O širokost in dolgost, visokost in globočina božje ljubezni ! (Efež. 3, 18.). Jaz sem malovredno blato na cesti, — in Bog vseh

bogov, Gospod vseh, ki gospodujejo, Kralj vseh kraljev se imenuje mojega očeta in me bolj ljubi, kakor jaz sam sebe! Zavoljo tolikega očeta se veselo moje serce vzdiguje, kakor orel in zaničuje vse nizko. Kaj imam opraviti jaz, otrok božji, s pozemeljskimi častmi, ketere bi mi bile v večje zasramovanje, kakor ke bi kraljev sin prevzel oskerbljevati hlev; kaj imam s telesnimi in pozemeljskimi vživanji in nasladnostmi jaz, dedič največega dobrega?..... Jaz ne bom na nič več bolj gledal, kakor na svojega Boga. Rekel bom «Oče naš!» O sladka beseda, enaka medu v ustih, o neizrekljiva radost!..... Ti hočeš torej, da se mi od zemlje k nebesam povzdignimo, da bodi naše življenje tamkaj; zato hočeš, da pravimo: «Ki si v nebesih!» — O nepopisljivi, radostni glas: «Ti si moj Oče!» In v Tebi je veselje brez bolečine, dobro brez hudega, zdravje brez bolezni, mladost brez starosti, sitost brez studa, prostost brez hlapčevstva, lepota brez madeža, radost brez otožnosti, mir brez nepokoja, modrost brez nevednosti, veselje brez žalosti....»

Na dve reči nas naj spominjajo besede: „Ki si v nebesih“: na našo od Boga nam dano odločbo za nebesa, ker otroci naj tam bodo, kjer oče prebiva, in na našo dolžnost, že zdaj svoj čut, svoje serce, vse svoje hrepenenje kvišku, proti nebesam obračati in na nič pozemeljskega ne priklepiti, ker Bog hoče, da si ravno s tem zaslužimo nebesresnično posedbo.

2. Premislek.

Perva prošnja: Posvečeno bodi tvoje ime.

Božje ime je že samo ob sebi sveto; pa mi razumemo pod to besedo božje bistvo in njegove lastnosti. Mi tedaj prosimo, da bi Boga kot Najsvetejšega vedno globokeje in priserčniše poznali, ljubili in nad vse poveličevali; in sicer molimo za to k Očetu vseh za vse. Božje svetosti, velikosti, veličanstva in blaženosti ne more nobena stvar pomnožiti ali zmanjšati. Pač pa more človek božjo neskončno popolnost in slavo vedno bolj priznavati, hvaliti in slaviti, Boga pred bližnjimi poveličevati in tudi druge k temu nagibati. Pervo je celo njegova najimennitniša dolžnost, ne leker se že samo ob sebi spodobi za neskončno veličastvo in

popolnost božjo, ampak tudi zato, ker smo njegove stvari in njegovi podložni. Drugo, tudi svojega bližnjega, ki je po kerščanskem nauku vsak človek, bodisi prijatelj ali sovražnik, k poveličanju božjega imena spodbadati, moremo po molitvi priprošnje, s tem, da opravljamo zadoščevanja za druge, da oviramo njih greh in jih spodbujamo k dobremu. — Zadoščevanje in molitev priprošnje ste vedno prav posebno potrebni, ker vsako uro stopi mnogo tisoč duš pred sodnji stol božji, duš, ketere imena božjega, v katerem samem je zveličanje, niso poznale, ker so v ajdovstvu živele. Pa zdaj se je tudi mej kristjani skrunjenje božjega imena strašno pomnožilo. Saj vidiš in slišiš, kako derzno se kaže nevera na razodete božje resnice v vseh ljudstvih; kako strašno pogosto in brez kazni se skrunijo nedelje in prazniki in to se še hvali; kako grozno se preklinja Bog več ali manj mej vsemi narodi dan za dnevom, in kako se kliče njegovo maščevanje nad tako hudobijo malovrednih stvari. Zato posvečuj po svojih močeh božje ime, moli božje ime z odkritim srcem. Ako greš mimo križa, spomni se svojega Odrešenika in prosi ga odpuščenja za vsako sramočenje, zahvali se mu in ljubi ga in reci morebiti besede, ketere je sv. Frančisek Asiški pogosto govoril: „Mi se Ti zahvalimo, Gospod Jezus Kristus, in Te poveličujemo, ker si po svojem križu svet odrešil!“ — in ko se služba božja pri oljtarju ali molitev na koru opravlja, naj tvoj pogled in vse tvoje zadržanje spomin na božje veličastvo prešinja; ne prederzni se nikoli, po nepotrebem v cerkvi govoriti; prosi tudi, da bi bilo Jezusovo ime vsem ljudem razodeto. „Ime Gospodovo bodi hvaljeno zdaj in na vekomaj“. (Ps. 112, 2.). Amen.

Posl. P. A. G.

Litanije Jezusovega Serca.

P. B. R.

(Dalje.)

24. Serce Jezusovo, zavoljo naših hudobij poterto.

Verska resnica je, da nam Bog le tedaj odpusti smertne grehe, ako se nam studijo in jih iz serca obžalujemo. To

dvoje je neobhodno potrebno za odpuščenje smertnega greha. Nadaljni žalostni nasledek smertnega greha pa je ravno ta, da človek ni v stanu zbuditi sam iz sebe, brez božje pomoči, to neobhodno potrebno kesanje. Zopet mu je moralo priskočiti na pomoč sočutno Serce Jezusovo, ki pa je moralo za drago ceno nam kupiti dar kesanja; moralo je biti, kakor pravi 24. klic litanij, zavoljo naših hudobij poterto.

Oglejmo to iz ljubezni do nas prevzeto terpljenje Serca Jezusovega. Najbolj jasno bomo spoznali to terpljenje, ako se zamislimo v britkosti Jezusove na Oljiski gori.

Po poročilu sv. Matevža je govoril Gospod svojim učencem, ko je prišel z njimi na Oljisko goro: „Sedite tukaj, da grem tja in pomólim“; in je vzel seboj Petra in Zebedejeva sinova. (Mat. 26, 37). Z molitvijo se hoče pripraviti za veliko delo odrešenja človeškega rodu. «In je začel žalosten in otožen prihajati.» (Mat. 1. c.) «In začne prestrašen in otožen biti.» (Mar. 14, 33). Kako kratko poročilo in vendar kako velike bridkosti Gospodove skriva v sebi!

Teža grehov celega sveta je ležala tedaj na Jezusovem sercu. Ko Bog je natančno poznal neskončno hudobijo, ki tiči v vsakem grehu, in on je moral vsak greh nase vzeti, je moral za ysacega zadostiti božji pravičnosti. Svete duše so se zgrozile že pri samem imenu neketerih grehov; neskončno sveti Sin božji pa ni imel samo slišati ali videti vse ostudne grehe, mariveč je moral vse nase vzeti.

Dalje je imel pred očmi vse nezapopadljive martre, ki so ga čakale. Njegovo telo, bolj nežno in bolj občutljivo od naših teles, ker je bilo po posebnem sklepu božjem odločeno za terpljenje, se je zgrozilo in strepetalo pri spominu na vse, kar je imelo priti čezenj.

Razun grehov, do tedaj storjenih, je gledal Zveličar v duhu vse grehe človeškega rodu do konca časov. Znani so mu bili vsi grehi zoper njegovo skrivnostno telo, sv. cerkev, zoper njegovo lastno Rešnje Telo v njej, vsa zaničevanja, vsi božji ropi; vse to mu je grozovito stiskalo serce tisto prebridko uro.

«Moj Oče, zakliče, ako je mogoče, naj gre od mene ta kelih.» Žalosti prevzet pade na zemljo, in ko vstane, je njegovo obličje oblito s kervijo. Strašna dušna bridkost mu je obsejala sv. telo z neštevilnimi kervavimi potnimi kap-

ljicami. Kedo bi bil pač u stanu popolnoma umeti strah in grozo, ki je sterla in vergla na tla, kaker suho vejico, močnega Boga, leva rodu Judovega, ki je naša tolažba in moč v terpljenju. O vbogi Jezus, kako bridko si se pokoril za naše grehe! Vbogo Serce Jezusovo, kako res zavoljo naših hudobij poterto: da si nam zaslužilo milost nadnaravnega kesanja!

Radi pojdimo večkrat v duhu na Oljisko goro, zlasti, preden gremo k spovedi, skušajmo se zatopiti v britkosti Jezusovega Serca na Oljiski gori, zavedajmo se, da so jih zakrivili tudi naši grehi. Še nekaj! Premišljevanje britkosti Serca Jezusovega naj vlije v naša serca sočutje do potertega Jezusa, zlasti zato, ker mora Gospodovo Serce prenašati prav naše dni huda žaljenja. S čim pa mu bomo najlepše dokazali to svoje sočutje? S tem, da bomo goreče častili presv. Serce Jezusovo. Čiščenje Jez. Serca pa v bistvu ni nič družega, kaker hrepenenje in prizadevanje zadoščevati za grehe, s katerimi se žali to božje Serce.

Življenje sv. Fidelija Sigmarinškega, prvega marternika kapucinskega reda.

P. M. F.

PETI DEL.

Sv. Fidelij v poveličanju.

1.

Mnogo bojev je bilo med avstrijskimi vojščaki in uporniki. A tudi pomoč Božja se je lepo kazala na priprošnjo o. Fidelija. Bog podpira tiste, ki se borijo za pravico. To se je pokazalo pri neki priložnosti, ko so bili katoliški vojaki — namreč avstrijski — v veliki zadregi. Bila je največja sila. Rzasajajoči sovražniki so derli v veliki množini proti avstrijcem, katerih je bilo prav malo skupaj. A kar na enkrat so obstali, kaker bi bili okameneli, — nato so vderli v beg v strašnem neredu. Kaj je bilo temu vzrok?

Več avstrijskih vojakov, ki so bili tam, je s prisego poterdilo, da je prikazen preblazene Device Marije in svetega o. Fidelija uporne prebivavce v beg zapodila.

Še en očividni čudež! Bilo je 20. vinotoka leta 1622 proti polnoči, ko je nastal v Majenfeljdu grozen požar. Ne ve se, ali po neprevidnosti vojakov ali kako. Ogenj se je hitro razširil. Od vseh strani so se slišali klici na pomoč. Vojaki, ki so se bili ravno h počitku spravili, so hitro skozi okna poskakali, da bi svoje življenje rešili, drugi so si morali pot delati skozi ogenj. Na neketere je goreč strop padal. K veliki nesreči je veter vlekel ter nesel ogenj od hiše do hiše. Poveljnik vojakov, grof Alvig iz Sulca, je hitel iz mesta ter vojake v bojni red postavil, misleč da so uporniki mesto zažgali. Ogenj se je mej tem tako močno razširil, da se je bilo že več hiš porušilo. Tudi njegovo stanovanje je začelo goreti. Tedaj se spomni na telo sv. marternika Fidelija, katero je notri hranil. S pomočjo dveh vojakov prinese trugo iz hiše ter jo postavi na varno mesto. Na-to je hitel k četam. Na potu zapazi, da podi veter ognjene plamene proti gradu. Že so bili zbežali neketeri vojaki iz njega. Zapove jim, naj gredo varovat, da se ne užge. A niso ga slušali. Kar se res užge na več vogleh in sicer tudi tam, kjer je bil smodnik shranjen. Skoraj ves obupan je tudi poveljnik bežal. Ves je bil iz sebe, zakaj, ke bi smodnik grad v zrak zagnal in vničil terdnjavo, bi bili vojaki gotovo zgubljeni, ko jih uporniki napadejo.

V tem hudem položaju se zopet spomni poveljnik sv. Fidelija. Iz cele svoje duše vzdihne, obernivši oči proti nebu: »O Bog, če je o. Fidelij res svetnik, tedaj reši zaradi njegovega zasluženja grad in smodnik.«

In glejte čudo! Komaj je to izgovoril, pa se je obernil veter vstran od grada. Poveljnik ukaže vojakom, naj gredo gasit, kar se je bilo že užgalo. In sedaj so ga slušali.

Ko pridejo v grad, so našli v prostorih, kjer je bil smodnik, goreče ogelje in to celo po tleh, koder je ležal smodnik raztresen. Načelnik topništva je hodil sem ter tja ter gasil. Zaboje s smodnikom so pokrili z mokrimi erjuhami iz volne in tako pogasili ves ogenj. Poveljnik posadke je to priznal kot očiten čudež in temu so tudi drugi priterdili.

Sveti ostanki o. Fidelija dolgo časa niso bili preneseni na odločeni kraj. Imel jih je imenovani poveljnik pri sebi v svojem šotoru. Pred tem šotorom je bila vedno straža. Težko mu je bilo od njih se ločiti, ker je upal, da bo še več blagoslova imel po njih z nebes. Kar se mu nekaj čudnega sanja. Zdelo se mu je, kakor da bi prišla k urodu šotora dva kapucina. Približala sta se postelji. V tistem trenutku se prebudi poveljnik. In res sta stala pred njim dva kapucina. Praša ju, kaj želita. Tedaj se obrneta in zgineta. Poveljnik je bil terdno prepričan, da je bil eden izmej njiju Fidelij. Dolgo je vgibal, kaj bi ta prikazen pomenila. In to se je zgodilo potem še štiri ali pet noči zaporedoma. Pa vsakikrat, kedar ju je hotel prašati, sta zginila. Videl ju je s telesnimi očmi. Njiju postava je bila različna. Poveljnik je prišel slednjič na to misel, da ga hoče morda sveti marternik svariti pred uporniki, ali pa ga misli opomniti, naj njegovo telo spravi na posvečen kraj. H temu zadnjemu se je poveljnik res odločil, čeravno mu je bilo težko se ločiti od svetega telesa.

Velikanska slovesnost je bila, ko so prenesli telo sv. marternika v škofijsko cerkev v Kur. To se je zgodilo 4. in 5. listopada l. 1622. Tisti, ki so se te svečanosti vdeležili, terdijo, da niso nič podobnega doživeli. Ko se je 5. listopada zjutraj bližal sprevod škofijskemu mestu, je grof Alvig, poveljnik posadke, o katerem se je prej govorilo, hitel na konju, da je sporočil stolnim korarjem, naj gredo častitljivemu telesu naproti. Kmalu so se oglasili zvonovi in napravila se je procesija. Spredej so nesli križ in zastave bele barve. Za tem so šli korarji in škof. Tem so sledili pevci, pevajoči lavretanske litanije. Cesarska godba jih je spremljala. Na to je prišla truga, katero je neslo osem solnograških oficirjev. Pogernjena je bila z dragocenim pertom. Na njej je bil venec in paljmová vejica. Dva dečka, oblečena kot angelja, sta šla zraven. Za tem je šel poveljnik Alvig z odkrito glavo v pobožnost vtopljen. Na zadnje so prišli drugi avstrijski oficirji in katoliški meščani mesta Kur. — Ko so nesli trugo skozi mesto v škofijsko cerkev, so celo odrasli protestantje pokleknili in svetemu marterniku čast dali.¹⁾

¹⁾ Opomniti je, da do tedaj še ni bil cerkveno razglašen svetnik.

Ginljiv prizor je bil, ko so sveto telo v škofijsko cerkev prinesli. Pred vratmi se je oglasila godba, s cerkvenega kora pa orglje. Vse je kaker z jednim glasom klicalo: «O sveti Fidelij, o sveti Fidelij». Na sredi cerkve so položili trugo na za to pripravljeno stojalo. Na to je stolni kapitar stopil na pridiznico ter imel lep govor. Po pridigi je bral sv. mašo tedajnji škof. Po maši so položili trugo v rakev pred velikim oltarjem. Med tem je pela duhovščina: «Tebe Boga hvalimo.»

Tako se je končal ta slovesni dan. A ta dan je bil le priprava na drugi še bolj častitljiv, namreč tisti, ko so Fidelija postavili na oltarje, povzdignivši ga h časti svetnikov.

2.

Leta 1623 so prišli kapucini zopet nazaj v Wiesental. V začetku prebivavci njihovih pridig niso radi poslušali. Še le na prigovarjanje avstrijskega poveljnika so začeli z njimi občevati. Kmalu se jih je precej veliko število h katoliški veri spreobrnilo. Prebivavci so bili kapucinom vedno bolj naklonjeni. Vender ne vsi. Še jih je bilo, ki so svojo meržnjo do njih očitno kazali. Celo žugali so jim, da jih hočejo vbiti, kaker o. Fidelija. Tako so imeli kapucini pri svojem svetem delu mnogo težav. Tolažilo jih je pa razen obilo spreobrnjenj tudi to, da so boljše misleči protestantje spoštovanje kazali do o. Fidelija. —

Kakor plamen po suhem lesu se je širila novica o materništvu o. Fidelija in čudežih, ki so se na njegovo priprošnjo godili. Ni se dvojilo več, da je o. Fidelij svetnik. Ne samo priprosto ljudstvo, tudi pervaki cerkve so ga pobožno častili. Tako je škof Kurski o njem govoril v znamenje spoštovanja z odkrito glavo, še preden je bil Fidelij svetnikom prišet. Mestno svetovavstvo v Feljdkirhu ga je imenovalo svojega patrona. Hranili so tudi najmanjše koščke njegovega habita kot dragocene ostanke. Ravno tako so imeli podobice, ketere je on po kapucinski navadi delil, v veliki časti. Otrokom so pri sv. kerstu dajali radi ime Fidelij. Od daljnih krajev so hitele trume ljudi k njegovim ostankom v mesto Kur in Feljdkirh ter na kraj njegovega marterništvu. Še celo iz Španije in Italije so prihajali. Slike njegove osebe so se razširile po vsi južni Nemčiji. Izdajali

so njegovo življenje popisano nekaj v posameznih knjižicah, nekaj mej drugimi popisi življenja svetnikov. Do l. 1674 se je bilo nabralo že sedemnajst takih življenjepisov.

Njegovo glavo so hranili v kapucinski cerkvi v Feljckirhu in sicer v kapelici Matere Božje. Vsako leto 24. aprilja, na dan marternišтва o. Fidelija je mestno starešinstvo plačalo eno sv. mašo, ketera se je na oljtarji Matere Božje brala. K tej slovesni sv. maši je prišlo dosti ljudstva. Verniki so se vedno bolj pogostoma v svojih stiskah h temu marterniku zatekali in so bili tudi vslišani. Mestno starešinstvo je samo priznalo, da deli Fidelij iz nebes mestu in okolici vsaki dan milosti. Izmej mnogih čudežev, ki so se pripisovali njegovi priprošnji, navedemo le neketere: —

1. Neža Burger iz Konštance si je bila roko oblila z vročim lugom. Na rano, ki je vsled tega nastala, ni dosti pazila. Kar na enkrat se oteklina razširi po celi roki. Zdravniki so se zastonj trudili. Sklenejo torej roko odrezati. Prej pa ko so to storili, ji obeže Marjeta Berlinger, samostanska prednjica, roko z majhinim koščkom pasu, keterega je nekda j rabil o. Fidelij. In glej, — vsa oteklina je na enkrat zginila. Brez družih zdravil je dobila roka svojo prejšnjo obliko. Neža je ozdravela. Resnico tega dogodka je s prisego poterdila ona sama, samostanska prednjica in še neka druga oseba.

2. Neka plemenita gospa iz Rudoljfcclja je imela zelo slabe oči. Slišala je pa o milostih, ki jih dobivajo verniki na priprošnjo o. Fidelija. Meseca junija l. 1623 se odpravi torej na božjo pot v Feljckirh k ostankom glave marternika. Tam se sè svojo glavo dotakne te svete glave — in od tistega trenutka je zginila bolezen z njenih oči. To je pozneje s prisego poterdila.

3. Ko se je ravno imenovana gospa v kapucinski cerkvi v Feljckirhu doteknila glave o. Fidelija, je bila tudi neka druga gospa pričujoča. Ime ji je bilo Sofija Reinold. Že prej ji je pomagala priprošnja o. Fidelija, ko je rodila svojega tedaj enajstletnega otroka. Sedaj pa je imela otok na roki. Ta bolezen se je vstavljala tudi najbolj izkušnim zdravnikom. Hujšala se je od dne do dne. Sofija je šla z imenovano gospo v Feljckirh. Poljubila je glavo o. Fidelija je, ter se doteknila sè svojo roko v podobi križa. Ko je

drugi dan vstala — glejte čudo, roka je bila vsa zdrava, kaker da ni bila nikdar otekla. Tudi ta dogodek je poterdilo s prisego več oseb.

4. Nikolaj Hamerer, mestni tajnik v Konstanci je ležal v postelji osem dni zaradi terganja. Obišče ga o. Apolonarij, brat o. Fidelija in gvardijan tamkajšnega kapucinskega samostana. Mej pogovorom mu reče o. Apolinarij, naj mu pokaže svoje noge. Revež jih je vsled silnih bolečin prej komaj pregenil. Ali v tem trenutku, ko mu je o. Apolinarij to vokal, je stopil na noge, in je mogel hoditi. S kraja se je moral še na bérglje opirati, a kmalu jih je odložil. Nič več ni čutil terganja. Kako se je to zgodilo? O. Apolinarij se ga je bil skrivaj doteknil z ostanki sv. Fidelija.

(Dalje prih.)

Františkani v Brežicah.

P. A. F.

B. Zgodovina samostanske cerkve.

II. O grobnicah pod cerkvijo.

Svoje duhovne brate so pokopavali frančiškani pod pred velikim oltarjem. Navadno so imeli povsod v ta namen zidane in obokane votline v zidu. Truplo so v redovni obleki na deski spravili v tako votlino, na to so jo spredaj zazidali. Čez leta, keder je prišla na versto, so jo spet odzidali, ostale kosti potisnili proti koncu in drugo truplo brez truge položili noter. V neketerih samostanih so tako pokopavali svoje duhovne brate do leta 1860. V brežiški cerkvi je na ženski strani pred velikim oltarjem pokopan, kaker pravi grobni kamen v zidu z latinskim napisom, baron Janez Kerstnik Moskon (Moscon), ki je vmerl 3. majnika 1674.¹⁾ Ta rodovina je dajala samostanu zastonj derva, žito, vino i. t. d. Neketeri baroni te rodovine so bili pokopani pa v nekedanji frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

¹⁾

HIC JACET
ILL.MUS DOMINUS DOMINUS
JOANNES BAPTISTA
LIBER BARO DE MOSCON
QUI OBIIT TERTIA MAJI
ANNO DOMINI
1674.

V kapeli Matere božje škapulirske so pokopavali bolj imenitne ude karmeljske bratovščine. Zraven teh v posebnem grobu je pokopana grofinja Marija Regina Attems, rojena grofinja Wurmbrand, žena grofa Tadeja Attemsa in mati ljubljanskega škofa Ernesta Amadeja. Vmerla je 24. aprilja 1715, stara 55 let. V zidu ima grobni spominik iz črnega marmorja z nemškin napisom¹⁾.

Na listni strani oljtarja sv. Petra Aljkantarskega je pokopan grof Sigefrid Adam Lamberg, stotnik, ki je vmerl proti koncu (31.) januarja 1717 v 29. letu svoje starosti, kaker je pisano na grobnem spominiku v zidu²⁾.

Za velikimi vratmi, nekedar pod korom, je velika grobnica, kjer so pokopavali razne osebe, imenitne in tudi vboge. 3. februarja 1775 pa je vlada naročila, da ne smejo nikoger več pokopati v cerkvi. Mej cerkvijo in sosedovo hišo so imeli frančiškani svoje pokopališče. Kedaj so ga opustili, ni znano. Pater Leonard Kosar, bivši provincijalj in dolgoletni brežiški gvardijan, ki je vmerl 25. decembra 1849, je pokopan že na starem, zdaj opuščnem župniškem pokopališču.

¹⁾ Hier liegt begraben Ihro Excellenz die Hoch, und Wohlgebohrne Frau, Frau Maria Regina Graffin von Attems Ain Gebohrne Graffin von Wurmbrand, so den 24. April 1715. Jhres Alters 55. in Gott selig verschiden, bittend ain Vatter unser, und Ave Maria.

²⁾

HIC JACET

ILL.MUS DOMINUS DOMINUS

SIGEFRIDUS ADAMUS

S. R. I. COMES A LAMBERG ETC.

QUI ANNO MDCCXVII.

JANUARIO EXEUNTE

AETERNITATEM EST INGRESSUS

LICET IN REGIMINE JUN. WALLIS

UT CAPITANEUS IMPERARET

MORTIS TAMEN IMPERIO CESSIT

AETATIS XXIX. ANN.

TU EUM PRAETERIRE CAVE

QUIN DICAS PATER ET AVE

EIQUE REQUIEM AETERNAM

PRECERIS.

Francišskani naše okrajine prostovoljni vojaški kapelani v avstrijski vojski.

Gorečnost za zveličanje duš je gnala neketere frančiškane, da so prostovoljno šli v cesarsko vojsko, vojake spremljali, jim službo božjo opravljali, pridigali, svete zakramente delili in krivoverce spreobračali. V zapisniku mertvih frančiškanov kranjske redovne okrajine nahajamo te:

P. Maksimilijan Pumi, vojaški kapelan pri polku (regimentu) Ratkay. V redu je preživel 14 let. Vmerl je v Žebardu (Gebardo) na Laški meji 12. marcija 1705.

P. Rudoljf Engeljšaljk (Engelschalk), bavarec; v redu je opravljal službo pridigarško, bil učitelj bogoslovja in novincev, naposled vojaški kapelan v beneški vojski zoper Turke. V redu je živel 28 let, vmerl je na otoku Kefalonija 13. marcija 1719.

P. Jurij Lučič, vmerl 8. februarja 1722.

P. Rok Finster, vmerl v Ljubljani 19. februarja 1734. O njem bomo nekoliko več povedali.

P. Jožef Bahovič, pridigar, večkrat gvardijan in vikar, učitelj klerikov in nekedaj vojaški kapelan v napoljskem kraljestvu v Italiji, vmerl na Tersatu 9. marcija 1751, star 66 let, katerih je preživel v redu 49.

P. Magnus Niederkorn, rojen na Luksenburškem, profesor pete in šeste latinske šole, potem vojaški kapelan pri polku Brouwn, vmerl v Beravnu na Češkem 28. februarja 1759, v 37. letu svoje starosti; v redu je živel 11 let.

P. Julij Kristan, pridigar, potem vojaški kapelan; vmerl v frančiškanskem samostanu v Jaski na Hervaškem 24. februarja 1763, v svojem 58. letu; 36 let je bil v redu.

P. Ferdinand Hueber, tirolec, pridigar, vojaški kapelan pri sluinjskem (hervaškem) polku; vmerl v Nemškem brodu na Češkem 13. marcija 1763, v svojem 45. letu; redovno obleko je nosil 26 let.

P. P a s k a l j N o v a k, novomeščan, vojaški kapelan; vmerl je ko gvardijan v Karlovcu 18. februarja 1764, v 71. letu svoje starosti, 52 let je preživel v redu.

P. V o l j f g a n g E t e l j, daljmatinec, pridigar, vojaški kapelan, večkrat gvardijan in vikarij, vmerl v Samoboru na Hervaškem 10. januarja 1765; živel je 52 let, v redu pa 36.

P. V i n c e n c i j M a r j a š i č, vmerl v Kamniku 13. januarja 1770, star 70 let, katerih je preživel 50 v redu. V mladosti je bil na Sedmograjskem vojaški kapelan. Pozneje so ga poklicali na Kranjsko, kjer so ga izvolili za svetovavca, variha in dvakrat za provincijalja; bil je tudi oglednik frančiškanske okrajine sv. Večeslava na Češkem in sv. Ladislava na Hervaškem in v Slavoniji.

P. R i h a r d i z I s e n h a u s e n - a je bil pridigar, gvardijan in vojaški kapelan na Sedmograjskem; vmerl je v Ljubljani 29. septembra 1771, v starosti 82 let; v redu je živel 64 let.

P. L a d i s l a v W e r g l e r, karlovčan, je bil pridigar, gvardijan, vikar in vojaški kapelan. Vmerl je v Jaski na Hervaškem 20. decembra 1777, star 66 let, v redu je Bogu služil 45 let.

P. I v o Z n i k a, daljmatinec; v red je stopil ko župnik, v redu je bil pa pridigar in pri otočanskem polku vojaški kapelan; vmerl je v Ustjah (Ustae) na Češkem 26. decembra 1778, v 50. letu svoje starosti; redovno obleko je nosil 17 let.

P. K o n r a d L o g o n d e r je bil v redu pridigar; potem je šel v Mehiko z rajnim cesarjem Maksimilijanom; tam je postal vitez gvadalupski. Po smerti cesarja Maksimilijana se je vernil v svojo redovno okrajino, kjer je bil katehet, učitelj in gvardijan. Vmerl je v Jaski na Hervaškem 30. novembra 1871; živel je 44 let, v redu pa 24. *)

P. A. F.

*) Po nekrologiju kranjske okrajine sv. Križa.

P. Rok Finster,

frančiškan in vojaški kapelan*)

Duhovne sinove sv. Frančiška Serafinskega nahajamo od vstanovitve reda do današnjega dne delavne za sveto vero na pridižnici, v spovednici, šoli, v misijonih mej neverniki in krivoverci; tudi vojske niso brez njih. Našo slovečo cesarsko vojsko so spremljali in vodili zlasti zoper divje Turke sveti Janez Kapistranski, sv. Lovrenc Brindiški in zv. Marko Avijanski, poslednja kapucinskega reda. Iz naše redovne okrajine sv. Križa pa je bilo v enem samem stoletju 14 patrov, ki so opravljali težavno službo vojaškega kapelana. Iz njihovega življenja in delovanja nam p. Maver Fajdiga samo o dveh nekaj več pripoveduje, namreč o p. Roku Finster in p. Vincenciju Marjašiču; o prvem piše to le:

P. Rok Finster je bil rojen v Šent Vidu na Koroškem. V 19. letu svoje starosti je prejel redovno obleko sv. Frančiška, 17. avgusta 1698. Ko je zveršil šole, so ga dali ko vojaškega kaplana cesarskemu polku (regimentu) Oettingen, katerega je spremljal v Daljmacijo. Kako delaven in goreč je bil, lahko sklepamo že iz tega, da je od 5. septembra 1716 do 9. junija 1717 spreobernal 222 luteranov ob enem ž njihovim pridigarjem ali, kaker jim pravijo, pastorjem. Ta njihov pastor, Janez Filip Beza, je bil sloveč pridigar, ki je pridigal v mnogih mestih na Nemškem in širil Lutrovo krivo vero. Kakšen redovnik in vojaški kapelan je bil naš p. Rok, pa najbolje pove pismo spliškega nadškofa, katero tu podajamo v prestavi.

«Mi Štefan Kupili (Cupilli) po božji in apostoljskega sedeža milosti nadškof spliški, nekedaj salonski, Daljmacije in celega Hervaškega primas.

Vsem in posameznim . . . poterjujemo in pričamo, da je prečastiti p. Rok Finster, ostrejšega reda sv. Frančiška, v tem mestu in v naši palači skoraj eno leto preživel v tako lepem vedenju, nedolžnosti, v učenju sv. pisma in v blišču vsakoverstnih čednosti, da so ljudje enoglasno terdili: ž njim

*) P. Maurus Fajdiga, Bosna franciscana MS. 1777. pag. 140, num. XXIX. b.

nam je Bog poslal ne človeka, temveč angelja. Njegova pobožnost se je zlasti v tem razodevala, da je zelo skerbil za zveličanje duš. Iz same ljubezni je namreč sprejel duhovno skerb za nemške vojake Öttingenskega polka in sicer z velikim vspehom za čast in razširjenje prave katoliške vere. Bolnim vojakom v bolnišnici je pomagal z besedo in v djanju; delil jim je svete zakramente, pri vmirajočih je ostajal, dokler niso vmerli. Od Boga je prejel moč in milost, da je 222 krivovercev pripeljal v naročje svete cerkve. Te in druge vojake je vterjeval v sveti veri ne samo z gorečimi pridigami, pogostim deljenjem zakramentov svete pokore in svetega obhajila, temveč tudi in zlasti s čudovito poterpežljivostjo in mirnim srcem, ko je tiho prenašal krivice in terpel preganjanje krivovere in krivovercev, ki so škripali sè zobmi v apostoljskega moža, čigar besede in zgledi so toliko duš pripeljali iz teme zmot v čudovito svetlobo resnice. Za to hvaležnega in ljubezni polnega serca to pismo v spričevanje zelo zaslužnega božjega služabnika lastnoročno podpišemo in sè svojim pečatom zapečatimo.

Dano v Splitu iz naše nadškofovske palače 5. julija 1717.

✠ Stefan

nadškof spliški.

D. Frančišek Anton Berželjič (Bergeglichen)
tajnik.

P. A. F.

⑨ koristi samostanskega življenja za svet.

Dandanašnji jih je mnogo, ki mislijo, da, gdor gre v samostan, je zgubljen za svet. Je li pa to res? Ravno narobe. Celó, ako se pusti na stran delovanje mnogih samostanov, katerih poglavitni namen je koristiti človeštvu, koristijo mnogokrat svetu osebe, ketere se popolnoma službi božji posvetijo, veliko več od njih, ki delajo mej svetom naj več hrupa; zato pravijo tudi imenitni možje, da so redovniki mirni vzderževavci sveta.

Oni vzderžujejo svetu najprej božjo naklonjenost, ker si prizadevajo, ko posredovavci človeštva, Bogu zvesto služiti, Bogu za celi svet svoje molitve darovati. Zato imajo poseben delež dobrih del samostanov tisti ljudje, ki na kateri si bodi način skerbijo, da se samostani ohranijo.

Samostansko življenje daje nadalje ljudskim prizadevam višjo namero in krepkejšo podlago. Svetni ljudje, posebno v naših časih, hrepenijo skoraj edino po pozemeljskih dobrotah, po dobičkih in grešnih sladnostih; višjih duhovnih dobrot je videti kakor da ne poznajo. Samostansko življenje pa vže samo po sebi kaže človeku višji svet, višja dobra, in ga s tem obvaruje brezna poželjivosti ter ga ob enem spodbuja tudi mej svetom grešno veselje zaničevati, ter po dušnem hrepeneti. Na tak način je samostansko življenje, kakor pravi frančiškanski martirologij, za bolni svet nebeško zdravilo.

Naposled, tri samostanske obljube so za svet obramba njegovih najbolj dragocenih in najpotrebniših dobrot. Radovoljno vboštvo obsoja službo mamonovo, bogastva in lakomnosti, zavoljo ketere terpi veliko nevarnost služba božja, edinost in mejsebojna ljubezen. Deviška čistost je rešen opomin k obvarovanju stanovske čistosti in zakonske zvestobe, od katerih je odvisna družinska sreča. Naposled, popolna pokorščina redovnikov vabi svet h pokorščini do vsacega predstojnika, na čemer stoji blager človeškega društva v državi in cerkvi.

Ti opomini so pa še toliko bolj važni, ker jih redovniki ne samo z besedo, temuč sè zgledom oznanjujejo. Iz tega sledi tudi, da so bili in bodo še za naprej samostani zavetje vseh svêta in tolažbe potrebnih ljudi, mej svetom živečih. Od druge strani je pa tudi gotovo, da ravno zavolj gori omenjenih koristi samostanov, brezbožni ljudje in posebno brezbožne vlade toliko besnijo na samostane, ker so jim tern v očeh.

P. H. R.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje 3. reda skupščine goriške: Lucija (Marija) Vodopivec iz Dornberga, Katarina (Veronika) Pavletič iz Podgore, Marija (Frančiška) Krajnik iz Pevme; mariborske: Marjeta Klasinc od Sv. Janža na Dravskem polju, Franc Jerič iz Maribora, Uršula Batistič iz Maribora, Apolonija Braunecker iz Maribora, Marija Železinger iz Počehove pri Mariboru; drugih: Jožef Obad v Dekanih, Frančiška Lapajne in Marijana Lapajne v Idriji.

V Tomaju na Krasu je umerl 2. julija t. l. zjutraj ob 4. uri odličen in vnet tretjerednik visokočastiti gospod **Urban Golmajer** (br. Ludovik), ki po pravici zasluži, da mu tu posvetimo nekaj verstic. Rojen je bil v Žirovnici na Gorenjskem pred 85 leti, gimnazijo je obiskoval in zveršil v Ljubljani, potem se je posvetil pravdoznanstvu na univerzi v Gradcu, pa je čez dve leti ta nauk popustil in šel v bogoslovje. Leta 1847 je bil za mašnika posvečen in ko tak je delal v mladostnih letih v srednji Istriji; leta 1877 je prišel za župnika in dekana v Tomaj, kjer je z gorečnostjo vnetega duhovnika in z ljubeznijo skerbneega pastirja delal za narod in cerkev do leta 1894. Njegovo šibko zdravje mu ni pustilo še nadalje opravljati obilne in težavne posle obširne tomajske cerkvene občine, stopil je v pokoj. Toda ne da bi počival, ampak, da bi zveršil še svoje zadnje veliko delo, namreč zavod šoljskih sester III. reda v Tomaju, za celo občino zelo imenitno „Elizabetišče.“ V ta namen je izročil vse svoje premoženje in ker mu je denarja primanjkovalo, je prosil dobrotnike pomoči. Duhovska, deželjska in občinska oblast so priznale njegove zasluge. Perva ga je izbrala za častnega kanonika stolnega kapiteljna teržaškega in za konzistorijalnega svetovavca; vlada mu je podelila križec in naslov viteza c. k. Franc Jožefovega reda; občina ga je izvolila pa za častnega občana.

Verh tega zavoda je vstanovil v Tomaju že leta 1884 dne 18. majnika podružnico III. reda, ki spada h skupščini v Pazin. Vodil jo je sam in z veliko gorečnostjo, pa tudi z lepim vspehom. Po več ur daleč so hodili ljudje k mesečnim shodom in še zadnja leta, ko je onemogel ležal v postelji, se je veselil, ako je zvedel da III. red napreduje. — Vpeljal je tudi v svoji župniji vedno češč. presv. R. T. in pobožnost do presv. Serca Jezusovega, da bi pospeševal cerkveno življenje; v gospodarskem oziru pa je vstanovil „kraško vinorejsko društvo v Tomaju“.

Ko vbožec je umerl brez premoženja, a naložil je zato ves svoj dolgoletni trud, vse imetje na bogate obresti pri Bogu. Bogat na dobrih delih je odšel od nas in upati smemo, da že vživa plačilo pri Bogu. Če ga pa prideržuje še kak madež v vicah, pomagajte mu vi, dragi tretjeredniki in duhovni sobratje, z dobrimi deli. —

Dalje priporočajo v pobožno molitev; neka mati svojega sinu, ki je zašel na pot pregreh, da bi se vernil h Bogu; neka žena sebe za odvrenjenje boleznj v glavi; neka skupščina 3. reda, da bi se nje udje spopolnjevali v duhu sv. Frančiška; da bi mej nekimi sorodniki prenehalo sovraštvo ter zopet zavladata mej njimi ljubezen; J. S. sebe in vso hišo za ljubi mir; J. B. sebe, svojo mater vdovo, sestro in dva brata, da bi živeli v božjem strahu in v miru sè sosedi;

A. H., da bi mu ponehalo terganje in bolečine v glavi že čez pet let trajajoče, da bi mogel svoje dolžnosti in pobožnosti bolj goreče opravljati.

Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo: J. L. v Z., da je bil iz neke velike stiske srečno rešen; V. učiteljica za posebno pomoč pri skušnji; M. J. za mnogokratno dušno in telesno pomoč; M. M. za srečen porod, za blagoslov božji, mirno spanje in več drugih reči; M. Sp. v M. za zboljšanje nevarno bolne noge; Frančiška Benčan, tretjerednica v Javorniku, za mnoge prejete dušne in telesne milosti; Tonika Kovačič od Sv. Petra pri Radgoni, za večkratno pomoč v velikih dušnih in telesnih stiskah; Kr. Pr., da je srečno odvernjena velika nevarnost pri zobnih bolečinah njene hčerke; Fr. K. tr., da je njegov brat dobil zopet dobro službo.

Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1905.

Mesec avgust.

1. Tor. Sv. Petra verige; Sv. Makabejci, mart.	17. Čet. Osmina sv. Lovrenca.
2. Srd. Posvečenje Porcijunkule.
P. O.	18. Pet. Sv. Helena cesarica, vdova.
3. Čet. Najdenje trupla sv. Štefana, m.	19. Sob. Sv. Ludovik, škof 1. r.
P. O.
4. Pet. Sv. Dominik, sp.	20. Ned. 10. po bin.; Sv. Joahim; sv. Bernard, opat in c. uč.
5. Sob. Marija Snežnica; zv. Cik, sp. 3. r.	21. Pon. Sv. Joana Frančiška, vd.
6. Ned. 8. po bin.; Spremenjenje Kristusovo.	22. Tor. Osmina vnebovzvetja bl. d. Marije.
7. Pon. Sv. Kajetan, sp.	23. Srd. Sv. Filip Benicij, sp.
8. Tor. Sv. Cirijak in drugi mart.	24. Čet. Sv. Jernej, apost.
9. Srd. Zv. Janez Aljvérenski, sp. 1. r.	25. Pet. Sv. Ludovik, kralj, patron 3. reda. P. O. V. O.
10. Čet. Sv. Lovrevec, m.	26. Sob. Sv. Hijacint, sp.
11. Pet. Osmina sv. Dominika.	27. Ned. 11. po bin. Preč. serce bl. dev. Marije; sv. Jožef Kalsancij, sp.
12. Sob. Sv. Klara, dev. 2. r. P. O.	28. Pon. Sv. Avguštin, škof, c. uč.
13. Ned. 9. po bin.; Zv. Peter Moljanski, sp. 1. r.	29. Tor. Obglavljenje sv. Janeza Kerstnika.
14. Pon. (post) Zv. Sanktes, sp. 1. r.	30. Srd. Sv. Roza Limska, dev.
15. Tor. Vnebovzetje D. Marije.
P. O.	31. Čet. Sv. Rajmund nerojeni, spozn.
16. Srd. Sv. Rok, sp. 3. r. P. O.	

P. O. pomeni popolni odpustek za vse v frančiškanskih cerkvah.
P. O. » » » samo za ude svetovnega 3. reda.
V. O. » » » vesoljno odvezo s popolnoma odpustkom za ude svetovnega 3. reda.

P. O. morejo dobiti udje svetovnega 3. reda tudi ob shodu in še enkrat vsaki mesec, keder si kateri sam izvoli, pod navadnimi pogoji.